

**WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA
PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH**

Podstawa prawna: *Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001, Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)*

A. ADRESAT WNIOSKU

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, ul. Targowa 18, 25-520 Kielce

B. DANE WNIOSKODAWCY

B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE

Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat)

☒ 1. jednostka samorządu terytorialnego	☐ 2. związek międzygminny	☐ 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów
☐ 4. związek, stowarzyszenie powiatów	☐ 5. samorządowe jednostki organizacyjne (w tym samorządowe osoby prawne)	☐ 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w zakresie wykorzystania przyznanych dotacji)

Nazwa pełna **GMINA BIELINY**

B.2. ADRES SIEDZIBY

Powiat KIELECKI	Gmina BIELINY	Miejscowość BIELINY
Ulica PARTYZANTÓW	Nr domu 17	Nr lokalu -----
Kod pocztowy 26-004	Poczta BIELINY	

B.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA

Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów wraz z nazwą aktu prawnego do każdego zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego (bez przytaczania treści przepisów)

Art. 10 ust.1 i 3, art 13 ust.1 i art. 6 pkt 9a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (T.j. Dz. U. z 2016r. poz. 2147 ze zm.); art. 710,712,713,715 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (T.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 459; zm.: Dz. U. z 2017 r. poz. 933 i poz. 1132), Art. 7 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym; art.6 ust.1 pkt.1 i art.211 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (T.j. Dz. U. z 2017r. poz. 2077); art.8. art.8a,art. 8b ust.1, art.8c ust.1 i art.10b pkt.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (T.j. Dz. U. z 2018r. poz. 142 ze zm.)

C. PRZEDSTAWIENIE ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO (STANÓW FAKTYCZNYCH), ZDARZENIA PRZYSZŁEGO (ZDARZEŃ PRZYSZŁYCH I PYTANIA (PYTAŃ))

Opis stanu faktycznego (stanów faktycznych), zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych)

Na terenie Gminy Bieliny na gruntach Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Świętokrzyskiego Parku Narodowego znajduje się Pomnik Ofiar Katynia, Charkowa i Miednoje nazywany "Golgotą Wschodu". Trzy stalowe krzyże oznaczone są nazwami miejscowości będących dla Polaków symbolem tragedii, jaka rozegrała się w 1940 r. Na cokole pomnika umieszczono żeliwne tablice z napisami w pięciu językach świadczące dobitnie o dramatycznej śmierci ofiar wojny. Krzyże utrwalają pamięć tych, którzy oddali życie za ojczyznę. Trzy Krzyże zostały 12 lutego 1999r.

przekazane, jako Pomnik Katyński Trzech Krzyży, Świętokrzyskiemu Parkowi Narodowemu. Lokalizacja pomnika w tym miejscu ma uzasadnienie historyczne - miejsce to jest odwiedzane przez cały rok przez pielgrzymów i turystów. Pomnik wzniesiono z inicjatywy zmarłego w 2007 r. kapelana rodzin katyńskich, ks. prałata Zdzisława Peszkowskiego i ze składek leśników z całej Polski. Inwestorem była Fundacja "Golgota Wschodu".

Opieka nad pomnikiem, w tym wykonywanie remontów nie mieści się w obrębie zadań statutowych ŚPN – katalog zadań parków narodowych, określony w art. 8b ust.1 ustawy o ochronie przyrody, nie zawiera zadań z zakresu opieki nad miejscami pamięci narodowej – zadanie to nie wynika również z innych przepisów w tym Statutu ŚPN. Trudno pozyskać jakiegokolwiek pieniądze na ten cel przez ŚPN.

Co roku, w kwietniu, odbywają się przy Pomniku uroczystości patriotyczne z udziałem przedstawicieli rodzin katyńskich, władz administracji rządowej i samorządowej oraz mieszkańców. Obecnie pomnik wymaga remontu a nie tylko jak dotychczas wykonywania prac porządkowych.

Gmina Bieliny obecnie nie dysponuje żadnym prawem do nieruchomości, nieruchomość na której posadowiony jest pomnik stanowi własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym ŚPN.

Samorząd Gminy Bieliny zamierza wprowadzić do budżetu gminy zadanie pn. „Remont pomnika Trzech Krzyży Katyńskich w Hucie Szklanej” i przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki, a także ubiegać się o dofinansowanie realizacji zadania ze środków pozabudżetowych.

W celu wykonania tego zadania strony (ŚPN i Gmina Bieliny) zamierzają podpisać umowę użyczenia na okres 25 lat, w której Gmina Bieliny wskazana będzie jako „biorący w użyczenie”. Działka będąca przedmiotem użyczenia znajduje się przy drodze powiatowej 0324T Czaplów – Huta Nowa- Święty Krzyż, bezpośrednio przy wejściu do ŚPN i do Klasztoru na Św. Krzyżu, a także w sąsiedztwie zagospodarowanych na cele turystyki i obsługi ruchu turystycznego nieruchomości gminnych zarządzanych przez Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich. Łącznie z działkami gminnymi przedmiotowa nieruchomość tworzy przestrzeń publiczną, jednakże na tle pozostałych nieruchomości zaburza estetykę i umniejsza godne upamiętnienie wydarzeń katyńskich.

Pomnik jako symboliczna mogiła ofiar Katynia, Charkowa, Miednoje i innych miejsc upamiętniających Golgotę Wschodu powinien być otoczony należytą opieką, a stan techniczny monumentu i terenu przyległego ze względu na bezpieczeństwo osób przybywających pod pomnik odprowadzony do właściwych parametrów.

Ponieważ działka położona jest poza kompleksem leśnym ŚPN osoby przybywające do ŚPN i Sanktuarium na Św. Krzyżu, a także do obiektów będących własnością Gminy Bieliny mają wrażenie, że Gmina nie realizuje zadań własnych z zakresu ładu przestrzennego oraz zadań związanych z opieką miejsc pamięci narodowej i zadają w tej kwestii pytania.

Poza sporem jest, że remont pomnika jest sprawą pilną. Obecnie Gmina Bieliny nie posiada prawnorzeczowych możliwości wykonania remontu ze środków własnych ani też nie ma możliwości pozyskania środków z innych źródeł i przy ich wykorzystaniu przeprowadzenie remontu.

Pomnik Trzech Krzyży Katyńskich nie jest uznany za zabytek, jest jednak uznany jako miejsce pamięci narodowej i zgodnie z Zarządzeniem Nr 0050.56.2017 Wójta Gminy Bieliny wydanego na podstawie art. 7 ust.1 pkt9 i art.30 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 53j pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (T.j. Dz. U. z 2016r. poz.1575) została założona dla niego Karta Ewidencyjna Miejsc Pamięci Narodowej.

Troska o miejsca pamięci narodowej mieści się w katalogu zadań własnych gminy.

Pytanie (pytania) przyporządkowane do stanu faktycznego (stanów faktycznych) lub zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych) przedstawionego wyżej

1. Czy w obowiązującym stanie prawnym i przedstawionym stanie faktycznym i planowanym przyszłym zdarzeniu, Gmina Bieliny może wykonać remont pomnika Trzech Krzyży Katyńskich z własnych środków oraz pozyskanych na ten cel środków pozabudżetowych (m.in. dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego), na podstawie umowy wzajemnej tj. umowy użyczenia nieruchomości na okres dłużej niż 25 lat, mając na świadomość, że będzie to jednak realizacja inwestycji na cudzym mieniu?
2. Czy Wójt Gminy podpisując z Dyrektorem ŚPN umowę użyczenia Gminie Bieliny nieruchomości i wykonując uchwałę budżetową Rady Gminy Bieliny w części dotyczącej realizacji remontu pomnika nie narazi się na odpowiedzialność za ewentualne naruszenia dyscypliny finansów publicznych?

D. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części C.

Ad.1. Zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym „1. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. 2. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach, o których mowa w ust.1, należy do gminy.” Natomiast zgodnie z art.7 ust.1 do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, w tym w zakresie ładu przestrzennego oraz kultury. Wydatki publiczne powinny być natomiast wydatkowane zgodnie z art.216 ust.2 ustawy o finansach publicznych. W świetle powyższego pomimo tego iż grunt, na którym posadowiony jest pomnik jest nieruchomością publiczną, sfinansowanie z budżetu gminy remontu pomnika byłoby realizacją inwestycji na cudzym gruncie, nawet jeśli inwestycja służy zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty, a ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej jest celem publicznym w rozumieniu art.6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami.

Stwierdzić zatem należy, że realizacja inwestycji przez gminę na cudzym gruncie co do zasady jest sprzeczna z prawem.

Należy jednak rozważyć fakt czy w konkretnej sprawie, remont pomnika realizowany na podstawie umowy wzajemnej pomiędzy Gminą Bieliny i Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, tj. umowy użyczenia nieruchomości na okres długoletni – 25 lat, zawartej zgodnie z art. 7 i art.9 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym posiada nadal przymiot inwestycji na cudzym mieniu. Należy podkreślić, że koszt poniesionego przez gminę remontu zamortyzowałby się w czasie trwania umowy użyczenia. Jest to wyjątkowy przypadek, który zrodził wątpliwości prawne w przedmiocie możliwości zakwalifikowania tego wydatku z budżetu gminy jako zgodnego z przepisem art.216 ust.2 pkt.1 ustawy o finansach publicznych. Istotny jest również fakt, że celowość realizacji opisanego zadania nie budzi wątpliwości organu stanowiącego i wykonawczego gminy.

Przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami regulują obrót nieruchomościami publicznymi między podmiotami publicznymi- art. 13 ust.1 „ Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, nieruchomości mogą być przedmiotem obrotu. W szczególności nieruchomości mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałe zarząd (...) i art.10 ust.3 „Przepisy dotyczące czynności cywilnoprawnych, dokonywanych między Skarbem państwa a jednostkami samorządu terytorialnego, stosuje się odpowiednio do czynności cywilnoprawnych dokonywanych między tymi jednostkami”. Nie ma więc przeszkód prawnych aby można umowę użyczenia nieruchomości między wymienionymi podmiotami tj. Gmina Bieliny i SPN sfinalizować.

Organem parku narodowego jest dyrektor parku - art. 8c ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, natomiast zgodnie z art. 8d w/w/ ustawy „Dyrektor parku narodowego kieruje działalnością parku narodowego i reprezentuje park na zewnątrz.”

Zdaniem wnioskodawcy w wyniku zawartej umowy użyczenia Gmina Bieliny stanie się dysponentem nieruchomości i będzie mogła na niej realizować zadania własne, a inwestycja będzie służyć realizacji celu publicznego określonego w art. 6 pkt. 9a ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Ad.2. Norma kompetencyjna zawarta w art. 18 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym określa ogólną właściwość przedmiotową rady gminy we wszystkich sprawach pozostających w zakresie jej działania, o ile ustawy nie stanowią inaczej. W chwili obecnej żaden przepis obowiązującego prawa w sposób wyraźny nie zabrania realizowania inwestycji gminnej na cudzym gruncie na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi. Wójt Gminy wykonując uchwałę Rady Gminy w zakresie realizacji remontu pomnika Trzech Krzyży Katyńskich będzie działał w granicach udzielonego mu upoważnienia.

Zdaniem wnioskodawcy wydatek na remont pomnika Trzech Krzyży Katyńskich dokonany w sposób celowy, oszczędny i przy doborze metod służących osiągnięciu założonych celów można zakwalifikować jako wydatek gminy zgodny z art.216 ust.2 ustawy o finansach publicznych. Wobec powyższego Wójt Gminy wykonując uchwałę Rady Gminy i zlecając wykonanie remontu pomnika nie naruszy dyscypliny finansów publicznych.

Data wypełnienia wniosku

2018- 01-29

Imię i nazwisko wnioskodawcy lub osoby upoważnionej

Jadwiga Wójcik – Sekretarz Gminy Bieliny

Podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej